

FEL316 Feminizm ve Felsefe
2026-2027 Güz Dönemi

-Taslak öğrencilerin de önerileriyle son halini alacaktır.-

Doç. Dr. Muharrem Açıkgöz

Görüşme saatleri: Pazartesi 13.00-14.00, Salı 17.00-18.00

muharrema@gmail.com

Dersin amacı

Bu ders felsefeye feminist teorinin getirdiği yeni boyutları göstermeyi amaçlamaktadır; bunun yanı sıra öğrencilere feminist düşünürleri ve yapıtlarını tanıtmayı hedeflemektedir.

Dersin içeriği

Feminist teori felsefe geleneği içinde gitgide artan bir öneme sahiptir. Felsefenin temel disiplinlerine (örneğin etik, bilgi teorisi, siyaset felsefesine) feminist perspektifle yaklaşımlar hem geleneksel felsefe anlayışlarını derinden etkilemekte hem de felsefeye yeni boyutlar katmaktadır. Öte yandan binlerce yıllık felsefi düşünce geleneğinin birikimleri de bütüncül bir feminist teori için verimli zemin sunmaktadır. Derste bu iki düşünce alanının kesişim noktaları, karşılıklı gerilimleri, eleştirel yaklaşımları vs. hem kavramlar hem de düşünürler bağlamında ele alınıp irdelenecektir.

Dersin İşleyişi:

- Vize ve final notu için **birer sunum ve birer yazılı sınav** yapılacaktır (vizenin genel not içindeki oranı % 40, final sınavının ise % 60'tır).
- Derse % 70 oranında devam zorunluluğu vardır.
- Öğrencilerin derse, özellikle sunumlar aracılığıyla, aktif katılımı beklenmektedir.

1. Hafta / 22.09.2026

- Dersin işleyişine ve literatürüne dair bilgiler.

2. Hafta / 29.09.2026

Feminizm ve Felsefe: Genel Bir Bakış

- Berktaş, Fatmagül. "Feminizm ve Felsefe: Zor Bir İlişki"
- Öztimur, Neşe. Feminizm, *Felsefe Ansiklopedisi*, Cilt 6

3. Hafta / 06.10.2026

Feminizm herkes için mi? I

- hooks, b. (2012). *Feminizm herkes içindir: Tutkulu politika*.

4. Hafta / 13.10.2026

Feminizm herkes için mi? II

- hooks, b. (2012). *Feminizm herkes içindir: Tutkulu politika*.

5. Hafta / 20.10.2026

Erkek filozoflardan okumalar I

- Kant, I. (2013). *Güzellik ve yücelik duyguları üzerine*.

6. Hafta / 27.10.2026

Erkek filozoflardan okumalar II

- Schopenhauer, A. (2012). *Aşka ve kadınlara dair (Aşkın metafiziği)*.
- Fourier, C. (1995). *Yeni bir sevgi dünyasından*.

7. Hafta / 03.11.2026

Tahmini vize sınavı haftası!

8. Hafta / 10.11.2026

Felsefenin kraliçeleri I

- Diotima
- Hypatia

9. Hafta / 17.11.2026

Felsefenin kraliçeleri II

- Mary Wollstonecraft
- Harriet Taylor Mill

10. Hafta / 24.11.2026

Felsefenin kraliçeleri III

- Simone de Beauvoir
- Angela Davis

11. Hafta / 01.12.2026

Oyunbozan filozoflar I

- Ahmed, S. (2024). *Oyunbozan feministin el kitabı*.

12. Hafta / 08.12.2026

Oyunbozan filozoflar II

- Fraisse, G. (2026). *Feminizm ve felsefe*.

13. Hafta / 15.12.2026

Türkiye’de feminizm ve felsefe I

- Direk, Z. (2018). *Cinsel farkın inşası: Felsefi bir problem olarak cinsiyet*.

14. Hafta / 22.12.2026

- Türkiye’de feminizm ve felsefe II
- Hülya Şimşak: Kadın Felsefeci Olmak: Feministlik Bunun Neresinde?
- Ders Değerlendirmesi

Kaynaklar ve okuma önerileri:

1. Ahmed, S. (2024). *Oyunbozan feministin el kitabı*. (Sarı, A. Çev.). İstanbul: Minotor Kitap.
2. Aruzza, C., Bhattacharya, T. & Fraser, N. (2019). *% 99 için feminizm: Bir manifesto*. (U. Özmakas, Çev.). Sel Yayıncılık.
3. Beauvoir, S. de. (2019). *İkinci cinsiyet, Cilt I: Olgular ve efsaneler*. (G. Savran, Çev.). Koç Üniversitesi, Yayınları.
4. Beauvoir, S. de. (2019). *İkinci cinsiyet, Cilt II: Yaşanmış deneyim*. (G. Savran, Çev.). Koç Üniversitesi, Yayınları.
5. Benhabib, Seyla vd. (2014). *Çatışan feminizmler: Felsefi fikir alışverişi* (2. Basım). (F. Evren Sezer, Çev.). Metis Yayınları.
6. Berktaş, F. (1996). Feminizm ve felsefe: Zor bir ilişki. *Cogito*, Sayı 6-7, s. 448-456.
7. Boyacı, N. P. ve Ceran Karataş, Y. (2026). *Sözden eyleme kadın felsefeciler*. Çanakkale: Akademim Yayınları.
8. Butler, J. (2025). *Kim korkar toplumsal cinsiyetten*. (E. Sarıtaş, Çev.). Metis Yayınları.
9. Buxton, R. ve Whiting, L. (Der.). (2023). *Felsefenin kraliçeleri: Felsefe tarihinde kadın filozoflar nerede?* (Salman, M. Ü. Çev.). İstanbul: Epsilon Yayınevi.
10. Cavarero, A. (2017). *Platon’a rağmen: Antik felsefenin feminist bir yeniden yazımı*. (B. Tanrısever, Çev.). Otonom Yayıncılık.
11. *Cogito*, Sayı 92 - Türkiyeli Kadın Felsefeciler
12. Direk, Z. (2018). *Cinsel farkın inşası: Felsefi bir problem olarak cinsiyet*. Metis Yayınları.
13. Fourier, C. (1995). *Yeni bir sevgi dünyasından*. (Özgül, O. Çev.). 1995
14. Fraisse, G. (2026). *Feminizm ve felsefe*. (Sarı, A. Çev.). İstanbul: Minotor Kitap.

15. Fricker, M. & Hornsby, J. (2000). *The Cambridge companion to feminism in philosophy*. Cambridge University Press.
16. hooks, b. (2012). *Feminizm herkes içindir: Tutkulu politika*. (E. Aydın vd., Çev.). bgst Yayınları.
17. Irigaray, L. (2023). *Cinsel fark etiği*. (Ö. Karakaş, Çev.). Fol Kitap.
18. Kant, I. (2013). *Güzellik ve yücelik duyguları üzerine*. (Yıldırım, A. F. Çev.). İstanbul: Hil Yayınları.
19. Kirkpatrick, K. (2022). *Beauvoir olmak: Bir yaşam*. (D. Soysal, Çev.). Ayrıntı Yayınları.
20. Lloyd, G. (1996). *Erkek akıl: Batı felsefesinde 'erkek' ve 'kadın'*. (M. Özcan, Çev.). Ayrıntı Yayınları.
21. Oliver, K. (2024). *Nietzsche'nin kadınları: Felsefenin 'dişil' ile ilişkisi*. (M. Sözen, Çev.). Say Yayınları.
22. Özçeri, B. (2023). Kant'ın pratik felsefesinde özgürlük ve kadın bedeni. *Kant Çalışmaları Dergisi*, Sayı 2, 71-101.
23. Özne, 18: *Feminizm ve Felsefe*, Bahar 2013.
24. Öztimur, N. (2014). Feminizm. A. Cevizci (Ed.), *Felsefe ansiklopedisi*, Cilt 6 içinde (s. 321-345). Ebbil Yayınları.
25. Rullmann, M. vd. (1996/1998). *Kadın filozoflar* (2 Cilt). (Mengüşoğlu, T. Çev.). Kabalcı Yayınevi.
26. Schopenhauer, A. (2012). *Aşka ve kadınlara dair (Aşkın metafiziği)*. (Aydoğan, A. Çev.). 6. Baskı. İstanbul: Say Yayınları.
27. Stone, A. (2016). *Feminist felsefeye giriş*. (Cingöz, Y. ve Tanrısever, B. Çev.). İstanbul: Otonom Yayıncılık.
28. Yenisoy Şahin, E. (Ed.). (2023). *Feminist felsefe*. Sentez Yayıncılık.